

Tarkkailuohjelman hyväksyminen, Kiteenjärven alueen vesistöjen yhteistarkkailuohjelma

Asia

Ympäristönsuojelulain 64 §:n mukainen päätös tarkkailuohjelman hyväksymisestä

Hakija

Kiteen vesikunta, Kalapolku 11, 82500 Kitee (Kiteen keskustaajaman jätevedenpuhdistamo)
Neova Oy, Tarkk'ampujankuja 1, 50100 Mikkeli (Kirkkosuon turvetuotantoalue)
Kiteen kaupunki, tekninen keskus, Kiteentie 9-11, 82500 Kitee (Ätäskön vapaaehtoinen tarkkailu)

Asian vireille tulo

Savo-Karjalan ympäristötutkimus Oy on toimittanut tarkkailuvelvollisten puolesta ja toimeksiannosta 10.9.2025 Kiteenjärven alueen vesistö tarkkailuohjelman Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle hyväksyttäväksi. Ohjelmapäivityksellä on tarkoitus saattaa ajan tasalle yhteistarkkailuohjelma.

Toimintaa koskevat luvat

Vesistövaikutusten tarkkailuvelvoitteet perustuvat yhteistarkkailussa mukana olevien laitosten ympäristöluvista annettuihin tarkkailumääräyksiin. Tarkkailu perustuu seuraaviin ympäristölupiin:

Kiteen vesikunta, Kiteen keskustaajaman jätevedenpuhdistamo, Itä-Suomen aluehallintoviraston 7.11.2014 antama päätös Nro 81/2014/1, DNro ISAVI/75/04.08/2012.

Neova Oy, Kirkkosuon turvetuotantoalue, Itä-Suomen ympäristölupaviraston 18.7.2008 antama päätös Nro 78/2008/2, Dnro ISY-2007-Y-224. Vaasan hallinto-oikeuden 3.9.2009 antama päätös nro 09/0433/3 sekä Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 29.3.2011, nro 860.

20.11.2025

Yhteistarkkailuohjelmasta on päivityksen yhteydessä poistettu Kiteen kaupungin Sopensuon suljettuun kaatopaikkaan liittyvä tarkkailu, sillä suljetun kaatopaikan tarkkailuvelvoitteet ovat päättyneet vuonna 2024. Kiteen kaupunki jatkaa edelleen Ätäskö -järven vapaaehtoista tarkkailua.

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen toimivalta

Kiteen keskustaajaman jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan nro 81/2014/1 lupamääräyksen 18 mukaan Puhdistamon vesistövaikutusten tarkkailu on tehtävä osana yhteistarkkailua, mitä koskee 29.1.2013 päivätty Kiteenjärven, Ätäskön, Humalajoen ja Sopensuon kaatopaikan vesien yhteistarkkailuohjelma. Tarkkailuohjelmaan voidaan tehdä ELY-keskuksen hyväksymiä muutoksia, jotka eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailujen kattavuutta.

Neova Oy:n Kirkkosuon turvetuotantoalueen ympäristöluvan nro 78/2008/2 Lupamääräyksen 20 mukaan Luvan saajan on tehtävä vesistövaikutustarkkailua hakemuksessa esitetyn Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen alueella sijaitsevien Vapo Oy:n turvetuotantoalueiden käyttö-, kuormitus- ja vesistötarkkailuohjelman mukaisesti seuraavien tarkennuksin: Vaikutustarkkailua on tehtävä ohjelmassa esitettyjen havaintopisteiden lisäksi myös yhdellä Humalajoen suuta lähellä olevalla havaintopisteellä sekä vähintään yhdellä Kiteenjärven Potoskanlahdella sijaitsevalla havaintopisteellä. Lupamääräyksen 22 mukaan Pohjois-Karjalan ympäristökeskus voi muuttaa käyttö-, päästö- ja vesistötarkkailuohjelmaa ja Pohjois-Karjalan TE-keskus kalataloustarkkailuohjelmaa tarpeelliseksi katsomallaan tavalla.

Neova Oy:n tarkkailut on jaettu vuonna 2013 laaditussa Kiteenjärven, Ätäskön, Humalajoen ja Sopensuon kaatopaikan vesien yhteistarkkailuohjelmassa osin yhteistarkkailuohjelmaan sekä osin Vapo Oy:n Pohjois-Karjalan tarkkailuohjelmaan.

Asian käsittely

Kiteenjärven, Ätäskön, Humalajoen ja Sopensuon kaatopaikan vesien yhteistarkkailuohjelmaa on toteutettu FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy:n 29.1.2013 laatiman tarkkailuohjelman mukaisesti. Tarkkailuohjelman on hyväksytty Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen päätöksellä 19.6.2013 ja valituksen jälkeen Itä-Suomen aluehallintoviraston päätöksellä 27.11.2023, jossa oikaisuvaatimus hyväksyttiin osittain. Tarkkailuohjelmaa päivitettiin päätöksen mukaiseksi 12.3.2014.

Kiteen kaupungin Sopensuon suljetun kaatopaikan tarkkailuvelvoitteet ovat päättyneet vuonna 2024. Samassa yhteydessä Kiteen kaupungin toimeksiannosta päivitettiin koko yhteistarkkailuohjelma. Tarkkailuohjelman sisällöstä neuvoteltiin ja kokoustettiin vuoden 2025 aikana.

Hakijoiden toimeksiannosta Savo-Karjalan ympäristötutkimus Oy toimitti yhteistarkkailuvelvollisten puolesta ja toimeksiannosta päivitetyn tarkkailuohjelmaehdotuksen ELY-keskuksen hyväksyttäväksi 10.9.2025.

20.11.2025

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on tiedottanut kuuluttamalla ohjelmaehdotuksen nähtävillä olosta 18.9.–27.10.2025 Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen sekä Kiteen kaupungin ja Tohmajärven kunnan verkkosivuilla.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus pyysi lausuntoa yhteistarkkailuohjelmaehdotuksesta 18.9.2025 Kiteen kaupungin ja Tohmajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaisilta, Siun Soten terveydensuojeluviranomaiselta, Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselta, Kitee-Jänisjoen kalatalousalueelta sekä Karjalan Pyhäjärven kalatalousalueelta.

Siun Soten terveysviranomainen antoi lausunnon, ettei heillä ole huomautettavaa yhteistarkkailuohjelmaehdotuksesta. Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousviranomainen ilmoitti, ettei heillä ole lausuttavaa yhteistarkkailuohjelmasta. Kiteen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen ilmoitti, ettei anna lausuntoa yhteistarkkailuohjelmasta.

Muistutuksia tai mielipiteitä tarkkailuohjelmaehdotuksesta ei ole jätetty.

Tarkkailusuunnitelma

Kiteenjärven alueen vesistöjen yhteistarkkailuohjelmaan sisältää Kiteenjärven ja siihen laskevien Humalajoen sekä Ätäskön fysikaalis-kemiallisen vedenlaadun sekä biologisista tarkkailuista kasviplanktonin, piilevien sekä pohjaeläinten seurantaa.

Tarkkailun tuloksista laaditaan vuosittain yhteenveto, joka toimitetaan tarkkailuvelvollisille, Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirastolle) sekä Kiteen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle huhtikuun loppuun mennessä. Laajempi raportti laaditaan kolmen vuoden välein, seuraavan kerran vuoden 2027 tulosten ollessa käytettävissä.

Aiempaa hyvin laajaa tarkkailuohjelmaa on pääasiassa kustannussyistä karsittu tarkkailuvelvollisten lupaehtoja vastaavaksi. Aiempi laaja tarkkailu on osittain perustunut tarkkailuvelvollisten vapaaehtoisuuteen kattavuutensa osalta. Nyt laadittu ohjelmaesitys vastaa laajuudeltaan tarkkailuvelvollisten toimialoilla yleisesti käytettyä laajuutta, ja perustuu ympäristöluvassa veloitettuun.

Tarkkailuohjelma on voimassa toistaiseksi. Päätöstä voidaan muuttaa ympäristönsuojelulain 65 §:n mukaisesti. Muutoksista, jotka eivät heikennä tarkkailun kattavuutta tai vaikuttavuutta, voidaan sopia tarkkailuvelvollisten ja ELY-keskuksen kesken.

20.11.2025

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ratkaisu

Pohjois-Karjalan ELY-keskus hyväksyy Kiteenjärven alueen vesistöjen yhteistarkkailuohjelman (laadittu 10.9.2025).

Perustelut

Tarkkailun tavoitteena on seurata Kiteenjärven alueen vesistöjen yhteistarkkailualueella olevien laitosten vaikutuksia alueen pintavesien laatuun ja kartoittaa vaikutusalueen laajuutta, vesistön ekologista tilaa sekä niissä mahdollisesti tapahtuvia muutoksia. Lupavelvollisilla on Kiteenjärven alueen vesistöihin kohdistuvia yhteisvaikutuksia, jonka vuoksi vesistövaikutusten tarkkailua toteutetaan yhteistarkkailuna.

Biologiset selvitykset on määrätty tehtäväksi, jotta biologisten laatutekijöiden tarkkailu olisi vesienhoidon järjestämisestä annetun asetuksen (1040/2006) ja viimeisten biologisten määrittämissuositusten vaatimusten mukaista, ja samalla mahdollisuuksien mukaan yhdenmukaista viranomaisen toteuttaman seurannan kanssa.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus katsoo, että ehdotettu tarkkailusuunnitelma antaa ennalta arvioiden riittävät tiedot hankkeen vaikutuksista vesistöön ja mahdollistaa haittavaikutusten vähentämisen.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 62 §, 64 §, 65 §, 85 §, 96 §
Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006)
Hallintolaki (434/2003) 62 a §
Valtion maksuperustelaki (150/1992) 6 §
Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024) 2 §

Päätöksen voimassaolo

Päätös on voimassa toistaiseksi.

Päätöstä voidaan muuttaa ympäristönsuojelulain 65 §:n mukaisesti päätöksen tehneen viranomaisen omasta aloitteesta tai luvanhaltijan, valvontaviranomaisen, yleistä etua valvovan viranomaisen, kunnan tai haittaa kärsivän asianosaisen taikka 186 §:ssä tarkoitetun rekisteröidyn yhdistyksen tai säätiön vaatimuksesta.

Tarkkailuohjelma tulee voimaan, kun päätös on saanut lainvoiman.

Käsittelymaksu

Tarkkailuohjelman hyväksymisestä peritään 960 euron (12 h x 80 e/h) käsittelymaksu (suoritemaksu).

20.11.2025

Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) perusteella annetussa asetuksessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024).

Tarkkailusuunnitelman hyväksymiseen on käytetty työaikaa Pohjois-Karjalan ympäristö- ja luonnonvarat vastuualueella yhteensä 12 tuntia. Käsittelymaksuksi tulee siten 960 euroa.

Lasku lähetetään erikseen myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Päätöksestä tiedottaminen

Luvanhaltijat/ Hakijat
Savo-Karjalan Ympäristötutkimus Oy
Kiteen kaupunki, ilmoitustaulun hoitaja
Tohmajärven kunta, ilmoitustaulun hoitaja
Kiteen kaupunki / Ympäristönsuojeluviranomainen
Tohmajärven kunta / Ympäristönsuojeluviranomainen
Siun Sote / Terveystieteiden tutkimuskeskus
Pohjois-Savon ELY-keskus / Järvi-Suomen kalatalouspalvelut
Kitee-Jänisjoen kalatalousalue / Mervi Paajanen
Karjalan Pyhäjärven kalatalousalue / Mervi Paajanen

Julkinen kuulutus päätöksen antamisesta päätösluonnokseen on nähtävänä 21.11. - 29.12.2025 välisenä aikana Kiteen kaupungin ja Tohmajärven kunnan verkkosivuilla kuulutuksissa sekä ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa <https://www.ely-keskus.fi/kuulutukset/pohjois-karjala>.

Kuulutukset ovat Kiteen kaupungin verkkosivuilla osoitteessa <https://www.kitee.fi/kuulutukset> sekä Tohmajärven kunnan verkkosivuilla osoitteessa <https://www.tohmajarvi.fi/kuulutukset>.

Päätös ja kuulutus pidetään nähtävillä muutoksenhakuajan loppuun saakka, eli 29.12.2025 klo 16.15 saakka.

Muutoksenhaku

Päätökseen saa hakea oikaisua **Itä-Suomen aluehallintovirastolta** 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus liitteineen on toimitettava Itä-Suomen aluehallintoviraston kirjaamoon (kirjaamo.ita@avi.fi). Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteenä olevassa oikaisuvaatimusosoituksessa. Asian käsittelystä perittävään maksuun haetaan muutosta samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ympäristöasiantuntija Ninni Rissanen ja ratkaissut yksikön päällikkö Ari Heiskanen.

20.11.2025

Liitteet

Liite 1: Kiteenjärven alueen vesistöjen yhteistarkkailuohjelma, 10.9.2025

Liite 2: Oikaisuvaatimusosoitus